

Estd. 1962

'A++' Accredited by NAAC (2021) With CGPA 3.52

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

परिपत्रक

३३/२०२५

विषय - शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या सोशल मिडिया वापराबाबत मार्गदर्शक सूचना

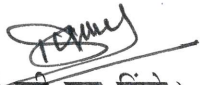
संदर्भ - सामान्य प्रशासन विभाग शासन परिपत्रक क्रमांक:वशिअ-वशिअ-११२५/प्र.क्र.३९/विचो

दि.२८ जूलै, २०२५

सर्व अधिविभागप्रमुख, संचालक, समन्वयक, शिक्षक, अधिकारी व सेवकांना कळविण्यात येते की, महाराष्ट्र शासन, सामान्य प्रशासन विभागांनी सोशल मिडियाचा वापरामुळे निर्माण झालेले धोके उदा. गोपनीय माहितीचा प्रसार, खोटी व भ्रामक माहिती पसरवणे, जाणूनबुजून अथवा चुकून पसरविलेली माहिती नष्ट करण्यास मर्यादा असणे. तसेच शासकीय धोरणाबाबत अथवा कोणत्याही राजकीय घटना/व्यक्ती यांचेबाबत शासकीय सेवा नियमांचे उल्लंघन करून प्रतिकूल अभिप्राय नोंदविणे. इ. प्रकारे सोशल मिडियाचा अनुचित वापर होत असल्याने उपरोक्त संदर्भीय परिपत्रकानुसार शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या सोशल मिडिया वापराबाबत मार्गदर्शक सूचना प्रसिध्द केलेल्या आहेत.

शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या वर्तणूकीबाबत महाराष्ट्र नागरी सेवा (वर्तणूक) नियम, १९७९ तयार करण्यात आले आहेत. सदर नियम राज्य शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या सोशल मिडियाच्या वापराबाबतही लागू होतात. वर्तणूक नियमांचा भंग केल्यास संबंधित कर्मचारी शिस्तभंगविषयक कारवाईस पात्र ठरतो. या पार्श्वभूमीवर सोशल मिडियाच्या वापराबाबत महाराष्ट्र शासन, सामान्य प्रशासन विभाग यांनी उपरोक्त संदर्भीय परिपत्रकानुसार शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या सोशल मिडिया वापराबाबत प्रसिध्द केलेल्या मार्गदर्शक सूचनांचे सर्वांनी पालन करावे.

सोबत - सामान्य प्रशासन विभाग शासन परिपत्रक क्रमांक:वशिअ-वशिअ-११२५/प्र.क्र.३९/विचो दि.२८ जूलै, २०२५

(डॉ. व्ही. एन. शिंदे)
कुलसचिव

जा.क्र. आस्थापना/ १९९६

दि. ०२ SEP 2025

प्रति,

- १) मा. कुलगुरु, मा. प्र-कुलगुरु, मा. कुलसचिव, मा. अधिष्ठाता, मा. संचालक परीक्षा व मुल्यमापन मंडळ, मा. वित्त व लेखा अधिकारी, संचालक, यांचे कार्यालयास.
- २) सर्व अधिविभागप्रमुख, संचालक, समन्वयक, शिक्षक,
- ३) इंटरनेट विभाग - सदरचे परिपत्रक विद्यापीठाच्या संकेस्थळावर प्रसिध्द करावे.

विभागप्रमुख यांनी सदरचे परिपत्रक अधिविभागातील विभाग प्रमुख, शिक्षक आणी प्रशासकीय अधिकारी व सेवकांच्या निदर्शनास आणावे.

Date 30/07/2025

Inward No.: 1452

To Whom: R/Est

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: वशिअ-११२५/प्र.क्र.३९/विचौ-१

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक: २८ जुलै, २०२५

30/07/2025/PRO

682
29-7

30/7

प्रस्तावना :-

सध्याच्या डिजीटल युगात सोशल मिडियाचा (समाज माध्यम) वापर माहितीचे आदान-प्रदान करण्यासाठी, समन्वय, संवाद साधण्यासाठी तसेच लोकसहभाग वाढविण्यासाठी करण्यात येतो. सोशल मिडिया ही व्यापक संकल्पना असून त्यामध्ये सोशल नेटवर्किंग साईट्स (उदा.फेसबुक, लिंकडईन), मायक्रोब्लॉगींग साईट्स (उदा.-ट्विटर, एक्स), व्हिडीओ शेअरिंग प्लॅटफॉर्म (उदा.-इंस्टाग्राम, युट्युब), इंस्टंट मेसेजिंग ॲप्स (उदा.-व्हॉट्सॲप, टेलिग्राम) आणि कोलॅबोरेटिव्ह टूल्स (उदा.-विकीज, डिस्कशन फोरम्स) इ. माध्यमांचा समावेश होतो.

मात्र या माध्यमांचा सहज आणि सोपा वापर करता येणे, क्षणात जगाच्या कोणत्याही कानाकोपऱ्यात माहिती पाठविता येणे आणि एका क्लिकवर अनेक लोकांपर्यंत पोहोचणे यामधून काही धोके सुद्धा निर्माण झालेले आहेत. जसे की, गोपनीय माहितीचा प्रसार, खोटी व भ्रामक माहिती पसरवणे, जाणूनबुजून अथवा चुकून पसरविलेली माहिती नष्ट करण्यास मर्यादा असणे. तसेच शासकीय धोरणाबाबत अथवा कोणत्याही राजकीय घटना / व्यक्ती यांचेबाबत शासकीय सेवा नियमांचे उल्लंघन करून प्रतिकूल अभिप्राय नोंदविणे, इ. प्रकारे सोशल मिडियाचा अनुचित वापर होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे.

शासकीय कर्मचार्यांच्या वर्तणूकीबाबत महाराष्ट्र नागरी सेवा (वर्तणूक) नियम, १९७९ तयार करण्यात आले आहेत. सदर नियम राज्य शासकीय कर्मचार्यांच्या सोशल मिडियाच्या वापराबाबतही लागू होतात. वर्तणूक नियमांचा भंग केल्यास संबंधित कर्मचारी शिस्तभंगविषयक कारवाईस पात्र ठरतो. या पार्श्वभूमीवर सोशल मिडियाच्या वापराबाबत खालीलप्रमाणे मार्गदर्शक सूचना देण्यात येत आहेत:-

शासन परिपत्रक :-

- प्रस्तुत मार्गदर्शक सूचना खालील अधिकारी/ कर्मचार्यांना लागू राहतील :-
 - महाराष्ट्र शासनाच्या सेवेतील अधिकारी/कर्मचारी
(प्रतिनियुक्तीने तसेच करारपध्दतीने, बाह्यस्रोताद्वारे नियुक्त केलेल्या अधिकारी/ कर्मचार्यांसह)
 - स्थानिक स्वराज्य संस्था, मंडळे, महामंडळे आणि सार्वजनिक उपक्रम यामधील अधिकारी/कर्मचारी
(प्रतिनियुक्तीने तसेच करारपध्दतीने, बाह्यस्रोताद्वारे नियुक्त केलेल्या अधिकारी / कर्मचार्यांसह)
- राज्य शासनाच्या किंवा भारतातील अन्य कोणत्याही शासनाच्या चालू किंवा अलिकडच्या धोरणावर किंवा कृतीवर प्रतिकूल टीका करू नये.
- शासकीय कर्मचार्याने सोशल मिडीयाचा वापर अत्यंत जाणीवपूर्वक व जबाबदारीने करावा.
- शासकीय कर्मचार्याने त्याचे वैयक्तिक व कार्यालयीन सोशल मिडिया खाते (अकाऊंट) हे दोन्ही स्वतंत्र ठेवावेत.
- केंद्र / राज्य शासनाने बंदी घातलेल्या वेबसाईट, ॲप, इ. चा वापर करू नये.
- शासनाद्वारे प्राधिकृत केलेल्या व्यक्तीस सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या मान्यतेने शासकीय योजना, उपक्रम इत्यादींच्या प्रसार व प्रचारासाठी तसेच लोकसहभागाकरीता केवळ शासकीय तसेच अधिकृत माध्यमांचा वापर करता येईल.
- कार्यालयांतर्गत कामकाजाबाबत समन्वय/ संपर्क साधण्यासाठी व्हॉट्सॲप, टेलिग्राम, इ. मेसेजिंग प्लॅटफॉर्मचा वापर करता येईल.
- शासनाच्या/ विभागाच्या योजना/ उपक्रम यांच्या यशस्वितेच्या अनुषंगाने अधिकारी - कर्मचारी यांनी सांघिक प्रयत्न केल्याबाबत सोशल मिडियावर मजकूर लिहीता येईल मात्र त्यामुळे स्वयंप्रशंसा होणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

SHIVAJI UNIVERSITY
Registry Office
Date - 02/08/2025
Inward No. 14532
To Whom Est.

EST to Circulate
11/8/25

- १) अधिकाऱ्यांनी केलेल्या वैशिष्ट्यपूर्ण शासकीय कामाबाबत मजकूर पोस्ट करता येईल मात्र त्याद्वारे स्वयंप्रशंसा होणार नाही याची खबरदारी घ्यावी.
- १०) वैयक्तिक सोशल मिडिया अकाऊंटवर केवळ प्रोफाईल फोटो वगळता, आपल्या शासकीय पदनामाचा, लोगो, वर्दी/ गणवेश तसेच शासकीय मालमत्ता जसे की- वाहन, इमारत, इत्यादींचा वापर फोटो/ रिल्स/व्हीडीओ अपलोड करतांना टाळावा.
- ११) आक्षेपार्ह, द्वेषमूलक, मानहानीकारक तसेच भेदभाव उत्पन्न होणारे मजकूर, इ. शेअर/ अपलोड/ फॉरवर्ड करू नयेत.
- १२) प्राधिकृत केल्याशिवाय तसेच पूर्व मंजूरीशिवाय कोणतेही गोपनीय दस्तऐवज, शासकीय तसेच कार्यालयीन कागदपत्रे, अंशतः तसेच पूर्ण स्वरूपात शेअर/ अपलोड/ फॉरवर्ड करू नयेत.
- १३) बदली झाल्यानंतर कार्यालयीन सोशल मिडिया अकाऊंट योग्य प्रकारे हस्तांतरीत करावे.
- १४) ज्या कर्मचाऱ्याकडून उपरोक्त मार्गदर्शक सूचनांचा भंग होईल त्याचेवर महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपील) नियम, १९७९ तसेच अन्य संबंधित नियमानुसार शिस्तभंगविषयक कारवाई करण्यात येईल.

सदर परिपत्रक शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२५०७२८१८११४८७५०७ असा आहे. हे परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

SUCHITA MOHAN
MAHADIK

Digitally signed by SUCHITA MOHAN MAHADIK
DN: cn=, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=GENERAL
ADMINISTRATION DEPARTMENT,
2.5.4.20=6578e224c4a0d2c9b767e33b474757c14250a03e53bc4f0
a25b70698159e, postalCode=400032, st=Maharashtra,
serialNumber=E146A6D0C8FB6681D49A5099661D41639DA6C568419
F0718B9CDFDA3E08058C, cn=SUCHITA MOHAN MAHADIK
Date: 2025.07.28 18:12:40 +05'30'

(सुचिता महाडिक)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत -

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई,
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव/ सचिव,
३. मा.उपमुख्यमंत्री (नगरविकास) यांचे सचिव,
४. मा.उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे सचिव,
५. सर्व मा.मंत्री/मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
६. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन,
७. सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग,
८. सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
९. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, बेलापूर, नवी मुंबई,
१०. सर्व विभागीय आयुक्त, सर्व जिल्हाधिकारी, सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
११. निवडनस्ती- कार्यासन विचौ-१